

din nou despre meritocrație

Corneliu LEU

CONCLUZIA CARE NU MAI PERMITE ALUZIA

SAU

- O PREFEȚĂ LA „PARLAMENTARE“ CA POSTFEȚĂ LA „LOCALE“-

**scrisă în acest an 2008
care a fost obositor de electoral,
fără altă posibilitate
decât aceea de a ne reîntoarce la
ideile meritocrației**

I. CONCLUZIILE (DESTUL DE TRISTE) ALE ACESTEI ETAPE VESELE (PENTRU CINE)

Bilanțul începe să ne apropie de „*țările cu o democrație mai veche*”. În sensul bun, ar spera triumfalștii raportărilor de „europenizare”, „în sensul rău și din ce în ce mai rău” ar spune disperatul din mine care îmbătrânește asistând la degradarea morală a electoratului românesc prin eforturile asidue ale politicianilor săi. Și mă menține doar speranța că aceasta din urmă nu e chiar iremediabilă precum îmbătrânirea mea.

Fiindcă recentul bilanț ne apropie de acele țări care nu au oameni politici sau măcar cu voința politică de a le conduce spre marile aspirații democratice ale omenirii, ci doar niște interesați de profitul personal rezultat din actul politic. Practicându-l pe acesta ca niște semiprofesiioniști sau, mai pe românește, cârpaci – ei și-au lăsat țările la un fel de clasă a doua sau a treia a trenului care merge spre civilizații superioare. Față de noi, însă, o fac pe „occidentalii” împănându-se ca și cum ar fi la clasa-ntâia de vreme ce nu au avut soarta adusă de bolșevici și au reușit să prindă trenul lumii libere. Dar în fond, chiar dacă ni se oferă drept exemplu de finanță capitalistă, nici țările lor nu reușesc să scape de ciubucari, mafioți, parveniți și demagogi, de cavalerii de industrie care le spoliază și de comprandorii care le vând bunul comun. Trăiesc oarecum civilizată în materie de tot ce e mai dușmănos prin globalizare, de genul „Mac Donald” și „Coca-Cola”; pun și ei ambalaje elegante, dar la produse contrafăcute sau aduse gata expirate de la cei din clasa-ntâi; etalează o costumație copiată pe materiale mai proaste sau cumpărată la second hand de la cei din clasa-ntâi; se adresează unul altuia într-o terminologie protocolară prinsă după ureche de la cei din clasa-ntâi; dar se ciolănesc, se escrochează, se fură și chiar se-mpușcă; în pretinsa competiție se lovesc doar sub centură și-și râgâie unul altuia orduri vulgare dându-și pe față arama de neam prost și de parveniți pe spinarea oamenilor simpli dintre care provin, dar față de care și-au pierdut bunul simț în evoluția declasării lor. O evoluție paralelă cu a celor de la clasa-ntâi, dar inversă aprofundării de către aceia a gândirii politice și a rafinamentului de comportare într-un respect reciproc și viață cu adevărat civilizată.

Asemenea politicieni marchează o clasă a doua a mahalagismului din care nu mai poți ieși fiindcă trenul merge continuu și nu ai posibilitatea unei opriri cât de cât onorabile într-o stație de tranzit din care să-ți poți cumpăra omeneste mult râvnitul bilet de clasa-ntâi. Rămâi condamnat pe vecie la a doua, cu diriguitori clasificați în mizeria morală de clasa a doua și administratori „incoruptibili” tot numai cât permite clasa a doua, dacă nu și mai jos; capabili chiar să te mute de aici la bou-vagon ca să-ți trântescă o dictatură pe față sau, cel puțin, o rețea mafiotă care să manipuleze atât de bine sforăria politică încât tu să-ți poți exprima pretențiile democratice ca și cei din clasa-ntâia, dar ei să-ți mistifice rezultatele exercitându-și dictatura în numele unor alegeri libere.

Fiindcă așa e regula în acest tren: Întâinzând pe o singură pereche de șine care, cine știe, după voia Domnului duc chiar și-n cosmos, viteza lui îți permite din ce în ce mai greu să pătrunzi în vagoanele celor din față, fiindcă ei te-au depășit de mult și nu le mai poți ține pasul. În schimb, îți facilitează foarte ușor, tocmai prin direcția lui ascendentă, decăderea tot mai în spate, adică spre acel „*bou-vagon*” pe care unii îl denumesc mai metaforic, tocmai pentru a nu exprima prea clar realitatea, fie „*lume bananieră*”, dacă poziția geografică permite așa ceva, fie „*lume a treia*”, ca să evite din sintagmă termene precum „*foame*”, „*declasare*”, „*primitivism*” sau chiar „*animalism*”, ca și pentru a evita etichetele unor conducători din această lume - precum „*liber-arbitru*”, „*demagogie autocrată*”, „*totalitarism*” sau deadreptul „*crimă*”. Etichete care, prin naivitatea noastră contemporană de a crede în sloganul „*suveranității naționale*” folosit tot mai des de dictatorii care nu te lasă să te uiți în interiorul granițelor lor, ne dovedește incapacitatea de a recunoaște că suntem condamnați la a accepta conviețuirea cu ticăloși absolutiști, maniaci totalitariști, uzurpatori ai drepturilor omului și acaparatori ai averilor altora. Că orice inițiativă de a-i respinge eșuează, cum s-a-ntâmplat recent cu flacăra olimpică și că, „*din rațiuni pragmatice*”, încoronării regimurilor ticăloșite iau loc la masă alături de marii democrați ai acestei lumi, pentru a immortaliza imaginea de suprafață a unei omeniri în deplină concordantă. Suprafață ce se descrie într-o veselie tot mai democratică, dar sub care sunt ascunse frumos canalele pe unde vreo mare putere să-și poată întinde iarăși antenele ei. Dirijând somatii care transmit șocuri mai puțin vizibile, dar destul de puternice pentru ca cei mai mici, care-și doresc puterea locală, să poată ține de aceasta cu câțiva dinți, în vreme ce printre cariile altora se scurge tainul către ocrotitor.

Așadar, tocmai când am avut șansa acelei rarissime stații de tranzit a aderării noastre, când am putut să luăm trenul în condiții de mare onorabilitate, apare acest aspect al „*apropierii noastre de țările cu o democrație mai veche*”, în sensul de „*învechită*” și nicidecum altfel. În sensul de „*pericol de neînnoire*” și nicicum de vreun avantaj sau merit. În sensul de „*depășită și compromisă*” și nu de democrație stabilă în evoluția ei.

Recentele alegeri ne-au confirmat acest lucru în raport direct cu nivelul de cultură democratică și de probitate umană al actorilor implicați. Sau, mă rog: al veleitarilor jucând rol de oameni politici.

Bilanțul începe să ne apropie de „*țările cu o democrație mai veche*” – spun eu, nicidecum râsuflând ușurat în fața avatarurilor noastre postcomuniste, ci cu teama că decădem în categoria

celor care, în vreme ce nouă ne era băgat pe gât colectivismul și ura de clasă, nu profitau de libertatea ce le stătea la dispoziție, ci se complăceau a rămâne tot în faza în care fuseserăm noi pe vremea lui Caragiale. Și, din nefericire, se mai complac și astăzi încurajându-ne în ideea că n-am pierdut nimic în hiatusul de șaiszeci de ani de dictaturi combinat cu cel de patruzeci de ani de dezumanizare socialistă, că democrația e doar o metaforă pentru discursurile electorale, iar căinoșenia vieții nu se schimbă decât în țările alese. Restul lumii rămânând la hazardul corupției, care-ți dă drept de alegere doar pentru două forme: „*corupția dictatorială*” în care, supus complet, cetățeanul a încurcat-o cu totul fiind batjocorit pe față; și „*corupția liberalistă*” în care, cu aparențe de libertate prin care nici nu ți se mai asigură unele nevoi elementare, ești lăsat să te descurci singur, adică ești lăsat în egală măsură să furi, să mori de foame, să-ți alegi conducătorii sau să calci pe cadavre ajungând a fi tu ales. Aceasta este apropierea cu care ne amenință recentul bilanț: o apropiere de acea groapă a democrației lipsite de morală și de respect reciproc, din care cu foarte mare greu se mai salvează nația care a căzut.

Să-i enumerăm câteva dintre elementele caracteristice:

- două mii de incidente la primul tur și cam tot atâtea la al doilea, raportate de Biroul Electoral Central, acestea arătând un fel de cod galben-portocaliu al folosirii de „pumni, cap-în-gură”, „aia a mă-ti” și caft cu „argumentum baculinum”;
- două morți, una de ucidere a adversarului prin „cuțit-înfipt-spate” alta de deces din cauza propriilor emoții, precum și mai multe focuri trase în aer de diverse clanuri, nu toate și nu neapărat incitate de marii miliardari ai acestui moment de penibilă moralitate, constituind toate codul roșu;
- incapacitatea de a aduce la vot mai mult de 31% dintre bucureșteni și 40% din restul țării;
- pavoazarea acestei incapacități cu cele mai triumfaliste discursuri: toate partidele se proclamă câștigătoare continuând miciuna de manipulare și în faza postelectorală;
- toate partidele descriu, ca și-n sondaje, dragostea crescândă a electoratului pentru ele; nimeni nu mai pierde, nimeni nu recunoaște palmele care i s-au dat, chiar dacă 70% dintre bucureșteni au refuzat să mai vină la vot, iar cei care au venit, au făcut-o în majoritate numai ca să voteze un independent, adică să-și confirme disprețul față de aceste partide ale căror conducători nu mai prididesc să-și clameze triumful;
- recunoașterea primirii de șpagă de la candidați, care nu mai necesită lărgirea anchetei deoarece demonstrația analizei de sânge contaminat se face și printr-o singură probă;
- megacheltuieli de propagandă irosite-n vântul care spulberă ecourile formațiilor cotate cu sute de mii de euro și arată ineficiența milionului de euro cheltuit de un partid ce se vrea mare, numai pentru doi dintre candidații care au pierdut;
- partizanatul declarat cu nerușinare, al instituțiilor care ar fi trebuit să fie garantul obiectiv al democrației, etc.etc.etc...

Totul demonstrează o stare precară, o moralitate mai mult decât dubioasă, o incultură politică ce conduce la corupție conștientă și corupere inconștientă, iar marile sume cheltuite fără rezultat pe inutile tipărituri costisitoare care s-au aruncat la gunoi, bannere pentru care acum trebuie plătit ca să fie distruse, cantități de pixuri inscripționate care ne vor enerva multă vreme după repausarea celor ale căror nume le-au personalizat, șuşanele artistice care au costat de zece ori mai mult decât s-ar fi încasat pe bilete sunt departe de a arăta puterea partidelor care ar fi putut direcționa asemenea bani spre cauze mai nobile.

Cel puțin la două formațiuni finanțările demonstrează mai degrabă sperietura cu care au fost date în exces, numai să nu le pice finanțatorilor decidenții pe baza semnăturilor cărora ei vor face rost în continuare de finanțe. Sau să se asigure la două capete, poate chiar la trei, că doară nu din generozitate dă omul bani ca să se lipească peste tot poza unui urât în care nici el nu crede !... Iar cifrele, tulburătoare în comparație cu starea de pauperitate a populației, arată că interesul afacerii pe care generoșii anonimi o acontau era destul de mare. Miza se pare a fi fost deosebit de importantă, așa că rezultatele penibile ale acestor alegeri ar fi trebuit să producă lacrimi grele. La unii pentru bănuții irosiți, la alții pentru finalul rușinos al carierei politice, dacă ar fi fost într-adevăr lideri de onoare pentru care eșecul înseamnă demisia.

Si, cu toate astea, incredibil, ei râd, se veselesc și se laudă cu triumful. Si nu e cazul ca la Gigi Becali pe care doar paranoia incultă îl face să se creadă iubit (a declarat și recent că e omul cel mai iubit în țara asta), sau ca la trișatul lui Gușe care, cunoscându-și inutilitatea în arenă se bucură că i-a păcălit chiar ciupind undeva un ciubuc de consilier. Nu; e vorba de, eheee... fruntea !... Priviți zâmbetul fericit al lui Boc: rozaliu ca o reclamă de fortifiante pentru copiii cu limbrici; și jurați că nu-i sincer când spune că ai lui (sau, mă rog, ai...) au triumfat. Priviți figura lui Geană, gravă ca un nod de cravată, când ne convinge, cu tenacitatea banală a unui agent de asigurări pe decese, că partidul său e cel victorios. Sunt amândoi veseli și convinși că dirijează partide prospere. Doar Tăriceanu dă o lecție și, cerându-le celorlalți să demisioneze, ca să nu scape ocazia, își pune de pe acum pălăria pe locul de președinte așa, ca să nu-ndrăznească cineva să i-o calce sub fund, cu toate că mai e vreun an și mai bine până la alegerile liberale.

Molipsit de acest triumfalism de partid și de stat, până și independentul Oprescu, care, în

puțin decât „un moment istoric”. Adică ceva la fel de important ca Posada, Podul Inalt sau Înălțarea României la rangul de regat. Și repetă subliniind mult importanța istorică a evenimentului, fără să spună dacă e vorba de importanță pentru domnia sa, ori importanță pentru bucureșteni. Că așa, chiar și pentru Liș sau escrocul dinaintea lui, căruia i-am uitat și numele, ziua alegerii rămâne un moment istoric pentru viața lor personală. Dar, vorba adversarilor săi (că, independent fiind, i-a avut pe toți): Dacă la doctorul proaspăt ales putea fi vorba de o „stare emoțională”, el fiind într-adevăr triumfătorul care are dreptul să se laude și nu triumfalistul care știe că minte și tot se laudă, de unde la toți ceilalți, Dumnezeule, atâta veselie și atâta convingere că disprețul față de chemările lor și scârba pentru vot a electoratului constituie un elogiu ? !... Cum număra Pristanda steagurile, numărau ei județele și primăriile, sondajele și rezultatele, primăriile și sondajele, sondajele și județele, județele și... ca s-o terminăm odată: prefecturile. Pentru că așa începe și conu Iancu: „*Două la prefectură, două la primărie*”... Numărau și se veseleau și nici nu putea fi vorba de vreo demisie de onoare, încât au trezit grave tulburări de logică la un naiv ca mine, care se aștepta la o lacrimă, măcar o lacrimă după electoratul pierdut, fie ea chiar mai mică decât cea prezidențială (sau, mai bine zis: „*lacrimă făcătoare de președinte*” care a devenit și plugușor: „*Lăcrimioara ta, Traiane/A fost blat dă milioane !/ Gașca dă la primărie/ Ți-a făcut președinție/ Și-acuma vii tu să sari/ Ca să-i faci pă ei primari !/ Că oricui îi merge blatu/ Până vine celălantu;/ Dar de ăla nu-i de-al tău/ Controlează și-i dă rău:/ Te bagă la termopaaan/ Cum l-ai băgat tu pă Adrian.*”)...

Da: mi-am zis că au înnebunit din disperarea că și-au pierdut majoritar electoratul și că râd în prostie. Mi-am zis că le-a luat Dumnezeu mințile văzându-și eșecul și că doar sperietura îi conduce spre condiția nedemnă de a striga cu nerușinare că au câștigat. Cum să câștigi, omule, când numai la București, în numai doi dintre caii pierzători, ai băgat exact un milion de euro ? !... Ai pierdut și banii și voturile; ăsta e motiv limpede de sinucidere. Sau măcar de retragere la mănăstire, în schimnică pocăință !... Iar ei se veselesc și-și proclamă triumful. Unul cu obrăjeii roșii, ca-n reclama copiilor scăpați de dizinterie, altul ca un agent încliflat care bate mortul pe umăr spunându-i „vezi ce deștept ai fost că ți-am făcut asigurare pe viață !”, altul făcând-o pe tânărul revoluționar după ce a îmbătrânit ducând țucalul la toți bătrânii revoluționari, altul, dispus să dea el șpagă în dreapta și-n stânga, până la Dumnezeu prin ierarhii locali, ca să-l canonizeze pe Bucur sau pe oricare alt cioban, măcar pentru postul de protector al sectorului unu și cartierului Pipera... În fine, aici nu mai contează gestul individual, ci doar grija tuturor de a mai salva băgând în buzunarul pentru parlamentare resturile din șpaga pe care au primit-o ca avans pentru funcțiile locale pe care nu le-au câștigat.

Nu le-au câștigat ?... Aici trag aer în piept și-mi dau seama că eu sunt nebunul iar naivitatea mea e nebunia. Cum nu le-au câștigat ? Se vede clar pe harta județelor țării zăgrăvite sprintar în culorile lor politice: Le-au cîștigat !... Nu există județ care să nu aibă președinte și președinte care să nu aibă culoare politică ! Iar fiecare președinte este ordonatorul principal de credite, poate chiar unic, pentru județul său. Deci creditele s-au adjudecat iar finanțatorii din umbră ai campaniilor electorale își au asigurat venitul pentru care și-au dat avansul drept obol de sprijin electoral. Cum să nu fii triumfalist, cum să nu-ți proclami victoria, când patronii tăi din anonimatul marilor afaceri sunt mulțumiți ? !... Ce contează că ai pierdut electoratul, dacă ți-ai mulțumit mafia care te susține și ai asigurat bugete de ros pentru clientela ta politică ? !... Ce, pe noi ne interesează să avem alegători ?... Aleși să avem !... Adică, o lege cât mai relaxată prin care să-i putem proclama chiar dacă ar fi vorba să ne ducem numai noi la vot. Da, suntem modești: Nu vrem milioane de alegători !... Noi nici n-avem nevoie de milioanele de alegători care cer. Noi avem nevoie de patruzecișunu de ordonatori de credite, în patruzecișunu de județe care dau !...

Așa că, amărâtul de mine primesc lecția cuvenită, las capul în jos și-mi cer iertare de la cei pe care, pe nedrept, i-am făcut de triumfaști, când ei chiar erau triumfători în calitatea de slujbași sânguincioși ai marii finanțe, supuși unicului scop al împărțirii beneficiului fără culoare politică între finanțatorii tuturor culorilor politice. Exact cum se procedează în toate acele „*țări cu o democrație mai veche*”, care se află de multă vreme la clasa a doua a trenului istoriei, ba, unele, ca să facă economie de bilete împărțind între mai puțini ciubucul rămas, rezervă doar pentru unii locuri acolo, restul populației putând foarte bine sta la bou-vagon.

2. CHINURILE FAGERII UNUI INDEPENDENT CA STUDIU DE CAZ ÎN MATERIE DE DIMINUARE SAU MISTIFICARE A DEMOCRAȚIEI

S-ar putea să fiu exagerat în pesimismul meu. Iar unii chiar să mă amendeze pentru că politica nu are nevoie de pesimism realist ci de optimism demagogic. O demonstrează prea bine titlul de rubrică lansat de George Călinescu al cărui spirit critic îl făcuse să și-o numească în perioada normală, antebelică drept „*cronica mizantropului*” dar, pentru a face pe placul puterii așa zis muncitorești cu care cocheta fără să știe ce etichetă de „intelectual inadapabil” îl așteaptă, a schimbat-o în 1945 în „*cronica optimistului*” și nici așa, măcar, nu a făcut total pe placul eroismului pe care și-l voiau cântat acaparatorii drepturilor clasei muncitoare care tocmai acaparau pentru mărețta uniune sovietică și drepturile popoarelor. S-ar putea să fiu exagerat dacă aș veni numai cu atâtea argumente așa că, în situația oricărui acuzat, mă reped asupra celorlalte și îndrăznesc să spun pe șleau ce m-a afectat în cazul doctorului Oprescu.

S-a văzut că nu l-am iertat în cazul micii exagerări cu „momentul istoric” și obstinez în aceasta subliniind ideea că succesul său în alegeri va putea doar cu timpul fi numit astfel, după multe și îndelungi probe prin care bucureștenii (care, absolutamente, dacă au mai catadixit să iasă la vot, pentru el au ieșit, rezultatele celui alt fiind strict clientelare) își vor da bine seama că nu s-au înșelat. Dar să fii om care bate spre șaizeci de ani, să fi fost student merituos într-o facultate bucureșteană, să fi ajuns un chirurg de renume bucureștean, care ți-ai exercitat vreme de treizeci de ani mâna sigură, aducând alinare pentru mii, sau chiar zeci de mii de pacienți, să-ți fi afirmat vreme de cincisprezece ani calități de redevabil manager al unor instituții cu atât mai importante cu cât sunt spitalicești și universitare, să fi format, ca universitar, generații de medici care au învățat de la tine să fie și conștiincioși specialiști și devotați manageri, iar adversarul politic să te trateze cu „*ba p-a mă-ti*” la propriu, adică să te-ntrebe ce a făcut mama ta și de ce s-a măritat cu tatăl tău, e o provocare nesimțită la care eu aș fi întors spatele. Spatele persoanei proprii, în care îmi duc anii mei de realizare proprie, îmi duc triumfurile proprii și demnitatea proprie câștigată, îmi duc propria-mi personalitate care s-a conturat și s-a calificat tot mai bine prin propria-mi muncă și nu permit nimănui să-mi aducă jigniri. Nici măcar referindu-se la tatăl meu care, numai prin faptul că are un fiu astfel realizat și tot se reabilitează de eventuale păcate.

Așa s-ar fi pus problema între gentlemani adevărați, din acele țări ale democrației reale de la clasa întâia a diacroniei noastre, adică cei care au depășit mahalagismul și golănia loviturilor sub centură caracteristice unor găști de profitori de pe urma involuției țărilor pe democrația cărora au pus mâna lor murdară. I-a imputat cineva lui Sarkozy, sau măcar actualului soț al fostei lui neveste, că ar avea soacră dintr-o mahala din Bălți?! A fost vreodată judecată Lady Thatcher de britanici după mama sa, sau întotdeauna după fibra proprie care a făcut din ea „doamna de fier”?! Ați auzit de vreun prim-ministru olandez, danez sau norvegian acuzat că a avut un tată bețiv, sau de vreun cancelar german că are frate pederast?... Învățați aici cu Lenini anihilați de Stalini, Stalini scoși din mausoleu de Hrusciovi, Imre Naghy impușcați de Kadari, Gheorghii cu memoria ștearsă de Ceaușești, poate că ne e mai greu să atingem demnitatea elegantă a respectului uman reciproc de pe acele meridiane. Poate că, dacă Principatul de Monaco s-ar afla mai lângă Balta Brăilei, le-am spune rasașilor, distinșilor și simpaticilor principii de astăzi, care girează cu eleganță noblețea Casei Grimaldi, că străbunul lor de pe la 1100 a fost un corsar necioplit care a pus cu forța mâna pe stânca aceea din Mediterana. Avem încă mentalitatea bârfei cu lucrătură și întocmire de dosar negativ de la serviciile de cadre unde și-a început cariera de academician coana Leana. Avem carierismul necioplit al coridoarelor de partid unde adversarii se anihilau prin turnătorii secrete despre descoperirea unui bunic chiabur, sau a unei neveste nepoată de dascăl bisericesc. Lipsiți de propria lor personalitate, parveniții de syndicate bolșevice făceau carieră doar înlăturându-i pe concurenți prin asemenea metode. Asta ar explica totul, dacă nu ne-am pune și întrebarea: Dar de unde, pe proclamata știm de cine - axă a marii democrații: Washington-Londra-București, înclinația de a câștiga alegerile prin asemenea mijloace care te arată dispus să-ți anihilezi oricum contracandidatul, chiar și prin mijloace penale?! Poate că, în febra alegerilor, această axă s-a deplasat pe alte coordonate ale „lumii democratice”, arătându-ne dispuși să le câștigăm așa cum le câștigă un Mugabe în Africa cea mai neagră la suflet, sau derbedeul venezuelean Chavez care se visează un nou Castro, ca să mai ducă de râpă încă o țară latino-americană?...

Fiindcă spre asemenea zone ale lumii libere în josnicie, vendetă sau lucrătură mafiotă, ne duce cu gândul actul de comsomolist demascator al domnului Blaga care, până atunci, ni s-a părut un civilizată partener de campanie electorală democratică, adică în deplin respect pentru persoana umană a fiecăruia. Să ne gândim la superbul fair-play al acelor matahale de Summo care, cu fața liniștită, câștigă sau pierde fără tăgadă, explicație sau protest, printr-o singură mișcare din care perdantul părăsește covorul. Ce-ar fi, dacă în încleștarea trupurilor debordante, în loc de a-și arăta puterea pe care se bazează, unul s-ar opri din travaliu și ar striga cu glas pițigăiat de școlar-pârâci: „Nu merită să calce pe covor fiindcă mă-sa e o stricată”?!... 5 Cam așa ne-a sunat (și, prin asta ne-a determinat pe mulți oameni cumsecade să le-o respingem)

găselnița electorală a echipei de campanie a domnului Blaga. Care nu mai era o greșeală, ci o metodă, de vreme ce mahalagismele continuau cu mineriada și cu alte invective nefondate. Continuau în mod deliberat, ceea ce demonstrează că strategia lor politică are un grup țintă. Și anume: cel lesne de manipulat prin josnicie și mahalagism; prin scandal politic în loc de operă politică; prin dubioasele metode și mai înainte practicate - acelea de a asmuți asupra adversarului măcar DNA-ul, dacă nu ai o constituție care să-ți pună la dispoziție securitatea sau cadrele comitetului central. Fapt care ne face să ne întrebăm despre contracandidatul doctorului dacă o fi asta trăsătura lui de caracter, sau o trăsătură de gașcă ce i s-a indus prin consilierii de campanie. Ori chiar prin cel mai vajnic dintre consilierii săi de campanie ?!...

Nu cunosc biografia domnului Blaga, dar nici n-am auzit să fi avut un tată luptător anticeaușist sau măcar pentru drepturile omului în nord-estul sau sud-vestul Bihorului, pentru a și-l lua drept merit față de tatăl neluptător al doctorului Oprescu. Dar, chiar dacă nu o cunosc, am auzit meritele în administrația publică pe care, pe drept și le-a enumerat domnul Blaga drept ale sale și nu ale tatălui său. Și, tocmai de asta îmi pun în ciudat întrebarea: De ce, atunci, la defectele doctorului Oprescu le-a enumerat și pe ale tatălui acestuia ? Nu e un semn că nu cunoaștem democrația cum trebuie și revenim la demascările făcute cu mânia proletară a luptei de clasă prin care tocmai declassații se ridicau la conducerea clasei muncitoare în numele părinților lor care fuseseră exploatați ?

Nu îndrăznesc să spun că domnul Blaga, personaj impozant care pare și serios, pe care l-am văzut mai de acțiune și l-am crezut mai obiectiv și mai departe de coteriile sforarilor din partidul său, demonstrează prea multe sechele din vechea mentalitate care nu are nimic de-a face cu democrația. Dar ca om care cred în cauza aprofundării democrației prin respectul pentru om și a transformării ei într-o adevărată meritocrație, nu pot să nu-l condamnez pentru faptul că, oameni destul de bătrâni fiind ei, amândoi candidații, cu o biografie care vorbește destul despre propriile lor merite sau nemerite, s-a înjosit la a permite echipei sale electorale să umble după documente privindu-l pe tatăl lui Oprescu, manevră care, într-o lume civilizată și cu respect pentru personalitatea umană, nu e permisă nici măcar după bacalaureat, tocmai pentru că, printr-un asemenea examen de maturitate, persoana respectivă și-a dovedit propria-i măsură și propriile-i virtuți, având o notă proprie cu care defilează singură; și s-a desprins de cordonul ombilical al genealogiei care pentru unii este tară, acoperindu-le în gura mahalalei propriile merite, dar pentru foarte mulți este mană cerească, ei fiind niște idioți care beneficiază de meritele antecesorilor, sau măcar de banii acelor.

Să se fi coborât de unul singur domnul Vasile Blaga la un asemenea nivel total antidemocratic al lipsei de respect pentru opera personală a semenului și contracandidatului său ?.. Să mă ierte Dumnezeu dar, studiind trăsăturile rafinate care i se disting pe figură în ciuda superficialității celor cărora le-a plăcut să-l facă bulldog, o mărturisesc în calitate de fost mare prieten și stăpân al unui bulldog care mi-a acordat toată calinerea și cele mai oneste sentimente de credință, că nu pot crede așa ceva. Iar, pentru că am ajuns acum și la neobrăzarea de a vorbi despre detalii proprii, băgându-mă și pe mine în ecuație, trebuie să recunosc faptul că toată această dorință de ripostă provine din vechea mea sechelă de om care, zău, nu mă laud, uneori eram mângâiat pe creștet de cadriștii care mă chemau pentru că șefii mei direcți le spuneau că sunt „bun profesional” și că au nevoie de mine. Pornind de la această propunere privind profesionalismul meu, ei îl verificau pe tatăl meu, pe bunicul meu, pe „colateralii” mei și alții catalogați cadrist-muncitorește cu termene asemănătoare, apoi, consolându-mă pe mine, cel „bun profesional”, îmi spuneau cu regret și vigilență: „Mă, tu nu ești băiat rău; se pare că ai și niște calități profesionale, nu e treaba noastră asta; dar părinții tăi sunt medic și avocat, părinții lor și bunicii lor au fost popi și învățători și chiaburi cu vie, nu putem să-ți găsim nici un fel de legătură cu elementele curate; faci parte dintre dușmanii clasei muncitoare, chiar dacă tu o servești astăzi; așa că zi mersi unde ești !”... Și, spre ridicarea din umeri a șefului meu profesional care ar fi vrut să mă avanseze ca să-și ușureze sarcinile, ne trezeam cu un ciocănar propus de sindicatul cine știe cărei fabrici spre avansare, tocmai ca să scape de el ca turnător, provocator sau profitor, așa cum, tacit, orice colectiv de oameni normali încerca să scape de lichele. Prin „politica lor de cadre de valoare socialistă” licheaua venea și ocupa locul meritat de mine. În felul acesta, clasa muncitoare de la locul lui de muncă scăpa de un parazit, iar eu trebuia să muncesc pentru el și să-l și alfabetizez.

Carându-mi scuze pentru accentul strict subiectiv al acestui pasaj, mă întreb: Oare asta o fi vrut stafful electoral al domnului Blaga să reediteze prin demascarea originii „nesănătoase atăzi” a lui Sorin Oprescu ?!... Oare o fi vrut să sugereze electoratului bucureștean că Oprescu nu corespunde normelor eticii și echității PDL-iste pentru că „are bube la dosar”. În acest mod, lui nu-i poți da un post de conducere ca lui Blaga ci, cel mult unul girat de cineva cu origine sănătoasă din punctul nostru de vedere, al cadrelor PLD-iste... De exemplu fata lui Bănescu; fiindcă are tată preacurat, iar la bunic nu mai umblăm acum !... Oare le-o fi trecut prin cap strategiilor de la PLD că manevra lor poate duce cu gândul la năravurile de partid unic, în care Oprescu n-ar fi avut dreptul să candideze pe locul unu și, cu toate meritele sale, ar fi trebuit a se mulțumi cu locul doi, poate scriind și discursurile de care are nevoie cariera politică a persoanei de pe locul unu ?

Este de bănuț că într-un asemenea scop au făcut tot circuitul mahalagesc; pentru că, zău, altă

6

logică a unei asemenea strategii de coborâre a electoralului în scandal și lipsă de scrupule, chiar dacă sunt caracteristice unui conducător de partid pe care istoria îl va scoate pe ușa din dos, nu pot fi caracteristice unui întreg partid.

Și, apropo de acest tip de conducător de partid, iată că tot în cazul Oprescu descoperim la Geoană, pe lângă diplomatica virtute de a pupa unde-a scuipat, un stil de joc nou: Acela de prostu satului care râde și se bucură de orice se-ntâmplă. Pentru că președintele PSD s-a și grăbit să strige că victoria lui Oprescu e o victorie a stângii, fără să spună că el și partidul lui n-au nici un merit în asta; ba, mai mult: fără să-i pese că, prin asta, îi spurcă independentului credibilitatea confirmând ceea ce, adversarii chiar au folosit în mașina lor de compromitere despre ideea de cal troian! Iar copersonajul lui de cuplu comic ce începe să-i concureze pe Palade-Țociu, „cuplul Geoană-Boc”, nici nu-și dă seama ce mare adevăr spune când îi admonestează pe bucureșteni că „au votat emoțional”. Pentru că bunul simț al oamenilor care simt că nu asta-i democrația civilizată, că nu printr-o mașinărie de compromitere se duce o adevărată campanie electorală, bine-nțeleș că a fost dirijat emoțional chiar de ei. La modul negativ, ca instinct de bună credință de a refuza asemenea lovituri golănești sub centură și a vota cu cel agresat mahalagește, tocmai ca un refuz la adresa mahalagismului.

Aceasta ar putea fi singura constatare optimistă, față de tot pesimismul nostru provocat de lunecarea societății românești, prin năravurile nefaste ale politicianilor ei, spre implacabilul subdemocrației celor care numai se pretind a face parte din lumea liberă.

3. NU SE PETRECE ASTA ȘI LA CASE MAI MARI?

Constatam în capitolele de mai înainte că, din partea mai marilor europeni, deseori ni se întîmplă să fim acuzați de corupție, de politicianism, de nerespectare a unor valori. Pe bună dreptate, dar imputările venind din partea unor medii sau societăți care nu sunt nici ele ușă de biserică, efectul criticilor se diluează într-o întrebare ca aceasta: Nu se produc, asemenea politicianisme, și la case mai mari?

Cred că aceia care ar dori să mă consoleze sau să mă tempereze, ar avea tot dreptul să-mi pună o asemenea întrebare. Că doar n-am adus noi pe lume hoția sau brutalitatea și nu suntem nici inventatorii asului din mânecă; am știut uneori chiar să-i alungăm dintre noi pe cei fără Dumnezeu și n-am râvnit la bunul altuia. De asemenea, nici nu se poate spune că n-am avut mari bărbați ai neamului care s-au situat pe cele mai luminoase căi intelectuale în momentele de cumpănă, știind și ce-nseamnă a-ți reprezenta poporul și ce-nseamnă a te sacrifica pentru națiune.

Nemții, cu toată marea lor istorie, au înghițit hapul cu parlamentarismul lui Hitler și chiar demagogia naționalistă prin care paranoicul își satisfăcea setea de putere. Mai recent grecii, mai înainte italienii și ibericii și-au văzut libertatea transpusă în dictaturi militare sau militariste, al căror exemplu, chiar caricaturizat, a fost preluat de lovituri totalitariste ale juntelor conduse de la generali până la plutonieri în America Latină, Africa, Asia. Despre Rusia nu mai vorbim, democrația ne având până acum vreun termen de referință pentru istoria ei. Englezii, olandezii și chiar francezii, cu toate că erau vechi democrații europene știau și ele prea bine, pe la începutul secolului trecut, care e diferența dintre democrația din metropolă și limitarea ei, sau reinterpretarea ei, ca măsuri prin care puteau să-și păstreze oamenii de încredere în colonii. Iar tradiția aceasta se continuă „cu succes” în politicile americane care acordă atât de mari și cuprinzătoare garanții democratice cetățenilor din State, dar nu reușesc să-și depășească viziunea militară asupra restului lumii, chiar dacă unii președinți spun că fac asta „în numele libertății popoarelor”.

Pe aici, pe undeva, cred eu că este buba. Pentru că urechile noastre, care au auzit acest slogan chiar din gura cu care Stalin poruncise exterminarea tuturor opozanților săi, sau măcar privirile generației mai tinere care l-au văzut înscris pe marile fâșii de pânză roșie ce strangulau partea asta de lume, știu că demagogia se exprimă antinomic, adică afirmând de cele mai multe ori exact contrariul a ceea ce urmărește pe ascuns. De altfel, chiar și când nu e vorba de demagogie - ci așa cum vedem chiar în aceste luni, de confruntare foarte democratică a candidaturilor pentru care legea electorală americană a găsit superbe etape, ca niște filtre prin care, într-adevăr, pot rosti cu fruntea sus olimpica obiectivă mândrie a întrecerii: „*să câștige cel mai bun*” - exemplul exhibiționist hollywoodian al campaniilor gălăgioase, spectaculoase, cu bani aruncați cu grămada, ca la nunțile țigănești, din bucuria de a-ți demonstra bunăstarea și averea care-ți dă dreptul să petreci împărătește, tot de acolo vine. Jalnicii noștri politicieni, în loc să-și completeze cultura politică și cunoștințele de filosofie a democrației, au împrumutat imediat ambalajul costisitor, fără să țină seama de faptul ca megalomania asta americană sărbătorește într-adevăr ceva de conținut: Sărbătorește democrația reală de care se bucură orice cetățean, dispus astfel să cheltuiască pentru o asemenea sărbătoare care îi aduce beneficii morale. Să ne amintim de trecutul apel al lui Hillary Clinton care le-a spus-o pe șleau partizanilor ei: Vreți să continuăm campania? Aflați că mai e nevoie de fonduri!... Iar ei au dat. Așa cum, mai recent, i-au dat lui Obama și mai mult!... Prin colectă publică au dat, pentru că nu plăteau doar susținerea unui candidat, ci își plăteau și mândria lor de americani de a-și celebra astfel stabilitatea democrației. E specificul lor. Au ei mentalitatea asta ca, după ce prin tenace speculații câștigă banul, să se și împăuneze cu el; ca un nuntaș, cum spuneam, staroste de mahala căruia nu-i pasă cât dă la un dar, dacă a petrecut cum trebuie iar lăutarii i-au cântat osanale. Campania electorală e momentul lor de a-și testa marea libertate și a-și dovedi puterea cu adevărat democratică a fiecărui cetățean.

Pe când la noi?... O ducem, oare, atât de bine încât să inscripționăm treizeci de milioane de pungi și pixuri de care nu-i pasă nici unui alegător, doar așa, ca să ne arătăm în pas cu moda electorală a caselor mai mari și mai bogate?! Atâta au învățat „consilierii” noștri electorali?... Se pare că nu, fiindcă au învățat și căile rele prin care obțin finanțarea ne având deloc un elctorat bogat, sau dăruit măcar cu mijloace decente de trai, în așa fel încât să-i ardă de o asemenea petrecere. Și nu e vorba aici numai de capra râioasă cu coada sus, ci de o capră care-și coafează floccii ca să nu i se vadă râia.

Cu a *l'americaine* înainte!... Noi facem totul americănește, copiem America pe ici pe colo, înghițim nedigerat tot ce este american și, de ce n-am spune-o, uneori permitem Americii chiar gesturile ei de proaspătă civilizație, cam lipsită de maniere. Grobianismul lor provine din obișnuința celor ajunși la forță de a nu-și controla, măcar uneori, gesturile necioplite provenite din această forță! Noi, însă, îi imităm prostește fără să ne dăm seama că, într-adevăr, dorind să garanteze democrația altora așa cum și-au dezvoltat-o și ele, Statele Unite vin cu democrația lor, specifică lor. Adică specifică multiculturalismului lor gălăgios și opulent, specifică unor trăsături deosebite de manifestare - de la salvele de succes financiar trase de cei veniți săraci din Europa, la chiuitul pieilor roșii, până la gălăgioasa exprimare ritmată a africanilor, la religiozitatea conchistadoare a hispanicilor, la perseverentul spirit protestant al nordicilor și cuțitara familie de într-ajutorare a italienilor fugiți din zonele lor cele mai sărace, la lumea compactă a națiilor asiatice aducând comportamente încifrate. Și, bine-nțeles, la specificul elementului european format, nu dintre cei mai înnoilați prin civilizația de pe bătrânul continent, ci de îndârjiții în speranța parvenirii, care au imigrat în țara tuturor posibilităților tocmai pentru că nu-și găseau locul printre cei ce-i stăpâneau aici; ba chiar de niște oameni setoși de libertatea lor individuală prin care să ajungă precum autocrații de care nu aveau loc în rangurile europene. De aici geniul tehnic rezultat din chinul câtorva generații făcând orice ca să scape de sărăcie, de aici megalomania atotstăpânitoare a celui care dă lovitură descoperind aurul, de aici goana perpetuă spre west, un west simbolic și imaginar al migrației în căutarea de mai bine și al împietririi caracterului până la cinismul puterii prin pistol, al neîncrederii și suspiciunii drumețului față de cel ce-i iese în cale, al pragmatismului rece al afacerii care nu are loc de sentimente și chiar al înregimentării necondiționate față de interesele mafioate.

Totul intrat în acel *mell-pot* al egalității totale, dar până la bani; și al libertății totale, dar până la interesele monopoliste. Al adorării chipurilor clasice, bizantine ale Sfintei Fecioare cu Pruncul, alături de unele de abanos cu buze groase, ori cu trăsături indiene sau chiar asiatice; al petrecerilor amestecate țipător, fastuos sau country-romantic după instincte culturale diverse; al judecării omului după marile lovituri pe care știe să le dea; al rugăciunilor la fel primite de un Dumnezeu căruia îi place și psalmodierea și tam-tamul și samba.

Dar domeniul cel mai specific este industria publicității nebunești și a circulației oricărei bârfe prin mijloacele sofisticate ale unor pricepuți făcători de bani din ele, nimeni ne fiind mai presat, mai agreat și mai satisfăcut decât americanul căruia i se servește la orice oră știrea așa zis mondenă, ca să nu-i spunem curiozitate de țată sau scormoneală în intimitățile unor personalități reale, sau făcute, sau chiar contrafăcute de publicistica respectivă. Tocmai prin pervertirea sau chiar invertirea gazetăriei în scopul exploatării curiozității vulgare. Care, din curiozitate, devine chiar și un fel de posibilitate de a te minți frumos, cunoașterea intimității unuia făcându-te să te consideri egal cu el: „Cine dom'le, miliardarul X sau actrița Y? Păi eu știu și ce-a mâncat la prânz, i-am văzut și o parte din nud când făcea jacuzzi!” În felul ăsta, teancurile de tabloide indecente cu intimitatea oricui și armatele de paparazzi agresivi la culme pentru câștigul lor, îl răsfață pe cetățeanul de rând făcându-l să simtă tumultul democratic ce alimentează viața publică; viața lui publică și, dacă nu a întregului „sat global” produs de universalitatea circulației știrilor, măcar al „mării mahalale globale” care face cercuri concentrice din ce în ce mai largi în jurul acestei democrații americane.

Iar, când de la viața de zi cu zi se ajunge la campania electorală, această mahala alimentată de industria bănoasă a știrilor indiscrete până la demascare își dă de-a dreptul poalele peste cap, demonstrând că n-are mamă, n-are tată și, mai ales, tocmai în numele unei morale de fățărnicie puritanistă, n-are nici un fel de morală. Parcă toată lumea s-ar amesteca mișunând dezbrăcată în întreaga goliciune, care te face să arăți cu degetul diferite atribute corporale pentru ascunderea și împodobirea cărora lucrează de mii de ani croitorii. De pe aici, pesemne, provine și exagerarea (democratic-formală, bine-nțeles), de tutuială și „spune-mi pe nume”, marcând cu obstinație egalitatea de fond spiritual într-o societate cu atât de mari extreme de fond financiar; marcând camaraderia și trasul de șireturi al oamenilor porniți de la aceeași condiție, beneficiind, măcar teoretic, de aceleași șanse dar, în ori ce caz, având cu certitudine acel nivel de demnitate prin condiții decente de existență, care justifică un asemenea comportament camaraderesc.

Tot de aici decurge și lanțul modelelor sociale văzute cu totul altfel decât în gravitatea europeană a personajelor înțelepte și austeră. La un mod populist care aduce și el un *mell-pot* de oameni de stat cu sportivi și iepurași Play-boy, miliardari dubioși sau actrițe cu sâni provocatori, inventatori sau gangsteri, deținuți celebri la Sing-Sing sau absolvenți eminenti de la Hardward, stripteuze și grupuri gay amestecați cu laureați Nobel, dame de saloon și cow-boy vagabonzi amestecați cu preoți și chiar cu predicatori fanatici sau inventatori de noi confesiuni. Totul malaxat de centrifuga drepturilor democratice specifice acestei țări încă de la impulsul inițial prin care au pornit mișcările ei originale de rotație și revoluție, de atracție, respingere și pendulare, mișcări sui-generis ale unui nou microcosmos definit prin conceptul și mentalitatea de țără a tuturor posibilităților, care însemna și lipsa de scrupule în realizarea acestor posibilități.

gașcă, să dea sportului și politicii o atât de înaltă încurajare concurențială, încât aranjamentele comerciale încep să pară legale chiar și în asemenea domenii. Ea îi acceptă în egală măsură pe bigoți și pe dreptcredincioși, pe pervertiți și pe fundamentalisti, dar se bucură mahalagește luând în serios orice demascare fățarnică, e pervertită în a pune alături austeritatea conjugală cu lipsa de scrupule în materie de bani. Fiindcă tradiția priorității scoaterii pistolului aprobă glonțul ne având reguli unde să tragi și unde nu, spectacolul înfruntărilor de orice natură este pe cât mai popular, pe atât mai lipsit de clasicele norme etice. Dar e teribil de bine fundamentată în ideea de libertate democratică prin care s-a născut această lume nouă, formată din revolta conștiințelor oprimate ce și-au făcut o țară în care, la modul cel mai adevărat și mai convins, să poată ridica fruntea oricât vor. Printr-un asemenea principiu de bază se obține stabilitatea democrației. Dar a unei democrații specifice, chiar partidele politice deosebindu-se prin altceva decât prin doctrină; printr-un secret al lor demn de invidiat care le face, la un moment dat, chiar să poată reprezenta idealul american în întregul lui, atunci când se află la guvernare. Ceea ce e o mare piatră de încercare pentru democrație, în fața căreia pluralitatea partidelor europene dă uneori greș.

Cam asta este ciorba grasă de democrație pe care o poți lua cu polonicul american, față de rafinamentul spiritual socratic, aristotelian, creștin, scolastic, cartezian, kantian ori schopenhaurian al supei din farfuria de Sevres sau de Meissen a europenilor, sau chiar din vasul de Cipru ori strachina de Cucuteni, fiind vorba de o altfel de multiculturală, formată din vechi și stabile identități culturale care s-au definit în decursul timpului prin delimitarea de barbarie. Adică, în vreme ce poporul american tânăr încă, și-a cucerit teritoriul practicând tot felul de elemente de barbarie, aici, pe bătrânul continent, formarea civilizației popoarelor s-a bazat tocmai pe respingerea barbariei, pe îngenuncherea ei.

Or, delimitarea de barbarie însemna cavalerismul ca o conștiință a tradiției culturale și cultivarea nobleței nu numai prin sânge ci, mai ales prin comportament. Noblețea opusă barbariei, cavalerismul ca act și de politicos comportament protocolar și de luptă dreaptă neînjositoare a condiției omului-adversar, ca posibilitate a trimfătorului de a sta cu fruntea sus și a învinsului de a fi curat în fața lui Dumnezeu spre a-i putea cere sprijinul viitor. Politețea cu limitele ei protocolare de respect fiind o trăsătură a relațiilor cavaleresti, comportarea cu distincție demonstrând un respect pentru tine însuși iar discreția și limitele permissive de apropiere același respect pentru persoana cu care ai de-a face, cuvântul de onoare a ajuns a conta mai mult decât orice garanție materială. Și, astfel, conștiința valorilor civilizației și gestul uman de a-ți da chiar viața pentru un ideal înalt, au devenit trăsăturile prin care europenii și-au cizelat caracterul și și-au manifestat civilizarea convingerilor.

Situăm, desigur, o asemenea caracterizare la nivelul a ceea ce are mai bun acest continent ca filosofie de viață, adică a ceea ce a reușit societatea lui să distileze la modul înnobilit, fără a intenționa să ascundem reziduurile, nereușitele, căile strâmbe sau chiar hidoase cum află oriunde pe lume. Vorbim despre acele trăsături generale frumoase prin care, când au ajuns la democrație, au murit pentru ea și s-au obligat să ia foarte în serios dezideratele ei, europenii au făcut din respectarea libertăților un act de înlocuire a vechii orânduiri cu o nouă noblețe: noblețea omului ca persoană și a valorilor liberale echilibrate, neextremiste, ca existență; noblețea respectării conștiințioase a principiilor pentru care s-a luptat; noblețea de a lua în serios principiile doctrinare și programatice acordându-le toată atenția și dedicându-le tot efortul de aplicare. De aici și dezvoltarea democrației ca pluralism, ca interculturalitate, ca reluare pe căi moderne atât a elementelor logice ale depășirii liberalismului individualist printr-un respect de conviețuire în drepturi și obligații egale, a depășirii egalitarismului demagogic prin contextul benign al egalității de șanse, etc.etc, cât și al celor spirituale, de credință, dragoste prin recunoașterea și respectarea diferențierilor, solidaritate creștină întru progresul fiecăruia, pe calea fiecăruia, etc, etc, etc. Asemenea trăsături pun accentul pe noblețea de simțire în fața sentimentelor democratice, mai mult decât pe demonstrația statistică a reprezentării unei singure părți din populație. Prin asemenea vărfuri de lance și perseverență asupra lor, democrația europeană a aruncat mănuașă și s-a opus totalitarismelor, extremismelor, diabolismului dictatorial, reușind într-un singur secol să zguduie și să demoleze imperiile ce încătușau politica lumii, pentru ca apoi să învingă dictaturile cele mai dușmănoase libertăților pluraliste și afirmării persoanei umane, demanteland în elementele lor negative și antiumane atât fascismul cât și comunismul, compromițându-le ca ideologie și animând efortul uman care le-a răsturnat, tocmai pentru a reimpune noblețea unei vieți demne pentru fiecare. În vreme ce democrația americană, mai tânără și mai frivolă în asemenea sentimente, s-a opus și ea, dar altfel: prin riscul de a decade în rasism sau Mac'Charty-sm.

Acela a fost, însă, un accident retrograd, venit tocmai ca ecou la ceea ce Europa a avut mult mai retrograd, mai periculos, de mai lungă durată și, din păcate, căpătând forme statale și chiar parastatalle de natură fascistă și bolșevică, forme de gândire malignă cu mare risc de atacare a celulei omenirii, născute chiar în miezul generos al celulelor firești, democratice, pe care le-au deformat la modul monstruos, riscând la un moment dat a contamina lumea. Și, tocmai de aceea, nu trebuie uitată în acest caz contribuția fermă a convingerilor democratice americane și aportul crescând pe care ele îl aduc la consolidarea democrației pe mapamond.

Încheiem recunoscând această adevăr, tocmai din dorința de a nu fi părținitori cu vreuna dintre modalitățile de manifestare a oamenilor în existența lor democratică. Modalități a căror descriere am încercat-o prin cele două variante principale ale „personalizării” democrației de o parte și de alta a Atlanticului.

Nu e vorba despre diferențieri de fond ideatic, ci doar de manifestări în formă, de oscilații specifice ca în cazul oricărui organism viu. E vorba despre soluția umană găsită printr-o reacție sau alta, întru aplicarea aceleiași filosofii de viață demnă pentru fiecare, ca și despre formele administrative,

sociale sau de mentalitate populară care vin să asigure această demnitate. Deferența europeană provenită dintr-o întreagă istorie cu aspirații cavalierești sau ostentativa camaraderie a comportamentului american, sunt modalități de manifestare de care trebuie să ținem seama tocmai întru respectul formelor de multiculturalitate. Rostul acestor rânduri este doar de a atrage atenția asupra greșelii ca, pe fondul unitar acceptat al priorității unice privind afirmarea persoanei umane în milioanele și miliardele de forme facilitate de pluralismul societății umane, nu trebuie lăsat să exerseze și să-și exercite influența nici un monopol de interese, fie el chiar sub forma naivă a unui fel ori altul de a se manifesta democrația, de vreme ce ea însăși aduce în fapt cea mai liberă formă de manifestare a omului.

Din păcate, însă, istoria a dovedit că unul dintre monopolurile împotriva căruia nu poți să lupți, este cel al modei; nu atât în materie de vestimentație cât de comportament. Iar tentația de a te lăsa supus superficialităților modei, care lasă impresia că te civilizează fără să ai nevoie de prea multă cultură, conduce de multe ori spre formalul filosofiei de viață, deregând fondul istoric al acesteia.

4. PE O ASEMENEA DEREGLARE DORIM SĂ PUNEM ACCENTUL DÂND RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA DE MAI ÎNAINTE

Cum e cazul cu contaminarea întregii lumi de așa zisa gazetărie liberă. Adică libertină. Adică luându-și libertatea de-a înjura, de multe ori grosolan și nejustificat iar, pentru a-și proba formal motivele, inventând și procedeele nerușinării cu care intră în intimitățile oricui făcându-le publice și terfelind, în numele libertății presei, libertatea persoanei umane de a se bucura de dreptul la intimitate. De la ei, de la o asemenea categorie de gazetar-insectă ce pătrunde oriunde poate și înțeapă oriunde vrea, făcându-și din aceasta atât un mod de trai cât și de câștig și, mai ales, de la actele atât de vizibile prin care categoria lui subculturală a invadat omenirea, industria tabloidului ne mai fiind de mult un atribut american, a apărut ideea cum că democrația cam asemenea narăvuri presupune, iar lupta politică de asemenea arme dispune.

De fapt, prin această „auto-mediatizare”, a unei presei și media care nu mai presupune cultură ori învățătură, ci doar debordarea instinctelor de bârfă, can-can ori șantaj, s-a răspândit în omenire (și mai ales în omenirea mai proaspăt civilizată, încă naivă față de fondul aproape dogmatic în sensul bun al cuvântului, adică foarte ferm în materie de principii, pe care îl are și trebuie să-l aibă democrația) părerea că asemenea libertinaje sunt reprezentative pentru democrație. Și că lupta democratică ce ar trebui să se dea pe austeritate și programe de dezvoltare socială, poate fi înlocuită cu un asemenea circ prin caraghioslăcul căruia protagoniștii capătă popularitate. Deci capătă electorat sau, loviți sub centură, sunt scoși din ring spre amuzamentul electoratului. Deci un circ prin care e amuzat vulgul care-și dă votul și, prin care, intențiile necurate ale unor politicieni pot obține sufragiul printr-o scamatorie din care nu se vede direcționarea lor în defavoarea societății. Deci un surrogat de democrație cu aparențe vesele și simpatice așa cum cere strada (sau chiar cum cer bulevardele din lumea a doua) lăsându-se păcălită de niște iluzioniști ai democrației care se pretează la spectaculoase șmecherii foarte democratic-populare în campanie, dar lipsite de conținut în legislatura care urmează, adică după ce porumbeii zboară din jobenul care a reușit să fure voturile. Asta a condus spre delimitarea democrației reale, care face eforturi de autoaprofundare, față de democrația statistică ce se manifestă la modul populist de a te bate pe umăr camaradereste și a-ți fura votul.

Stând și judecând lucrurile din acest punct de vedere, ne dăm seama că, în intimitatea creată de camaraderia unei societăți pornite fără diferențieri de drepturi, între oameni egali, ajunși din motive asemănătoare pe îndepărtatul tărâm al făgăduinței și căutându-și realizarea la modul asemănător ba, mai mult, dacă ne luăm după istoria scrisă de westernuri: dispunând fiecare de egalitatea de șanse a unui pistol cu care, de cele mai multe ori își făcea dreptate (iată că nici acum americanii nu vor să se despartă de pistol și, cu toate că acesta duce la 30.000 de crime anual, încă se mai zbat pentru o lege de liberă posesie a armei, ceea ce în Europa e considerat un mare pericol public), într-un asemenea context de egalitate care justifică modul mai tranșant al manifestării instinctelor și a eului individualist în libertățile pe care și le asumă fiecare cu de la sine putere, era normal să apară și o asemenea presă care, la rândul ei, a influențat și mai mult mentalitatea din care provenea. Din păcate, însă, mai apoi a contaminat întreaga omenire, mahalaua cu parfum fin franțuzesc și rafinate croieli de firmă ajungând, prin paparazzi, până la casele regale care au acceptat-o ca o dovadă de înțelegere a democratizării vieții. Ba chiar, convenind și unor instincte pe care noblețea doar le ascundea, au devenit chiar ele, prin nobilele lor vlăstare, protagoniste ale unor scandaluri de asemenea factură.

Iar lucrurile au evoluat în așa fel, sau, mai bine zis: au alunecat într-un asemenea mod, încât mentalitatea vulgară care produce spectacolul nerușinării în politică (și, în general în viața publică), să fie considerată astăzi o formă caracteristică a democrației, firească pentru oricine, de la starleta care-și caută un miliardar, până la fantele de cafea care e intimul starletelor, familistul onorabil care tânjește după o starletă, principele încoronat sau neîncoronat care-și aduce pe tron ceea ce n-ar trebui să aducă nici măcar în patul nupțial, sau regina văduvă care se mulțumește cu un ofițer din gardă sau un actor dintr-un trubadurii care au venit să amuze castelul. Toată lumea se democratizează în acest mod al nerușinării pentru sex

și al plăcerii pentru spectacolul ieftin în cadrul căruia te și distrezi și cochetezi. Ca dovadă că și aici, geniul lui Caragiale cu „*Junionul*” e nu numai imbatabil, dar chiar protocronist. Și, tot cu el, putem continua la transpunerea acestui libertinaj în amenințările politice ale lui „*pac la războiul*” sau loviturile electorale care nu pot fi decât sub centură.

Așa că, pe de o parte păstrând în memorie ceea ce ne-a rămas de la Caragiale ca amintire despre democrația care ne-a fost furată, pe de alta văzând, prin intermediul tabloidelor dornice de senzație, cam ce se petrece astăzi în lumea democratică spre care am aspirat și de contactul cu care am fost privați o jumătate de secol, am luat-o ca atare considerând că la atâta se reduce democrația iar, de aici... vorba lui Gigi Becali: *Ce bă, nu știu eu ce-i democrația?!... Știu totul; democrația e libertate și egalitate!... Haide, lăsa-ți-mă cu prostiile astea!* ... Și, din păcate, dacă la Becali prostia vulgară provenită din parvenitismul incult este evidentă, unii mai disimulați ne pot induce în eroare mascând abjecțiile la care se pretează, trădând democrația prin însăși necunoașterea fondului ei și batjocorind-o prin aspectul formal-camaraderesc, ce miroase a politicianism de la o poștă.

Declarându-se proamericani, sau fani ai democrației americane, ei nu reușesc să depășească informația superficială de tabloid scandalagiu care pune pe tapet viscerele fiecărei persoane, de la case princiare sau domnitore la actori de filme porno și de la slăbiciunile politicianilor la duritatea gangsterească a lumii interlope. Convenindu-le caracterologic o asemenea lume de scandal, ei pretind că aceasta e democrația și cred că, trimitându-și adversarul la DNA, fac exact ce-au făcut americanii la Watergate. Și că mai au de învățat de la aceștia numai cum să producă asasinate neelucidate gen Kennedy, pentru a ajunge perfecții politicieni ai democrației.

Pentru că sforăria balcanică și lipsa de scrupule în actul demagogic o au în sânge sau în instinct, iar cultura făcută strict prin citirea unei asemenea prese, istoria învățată numai prin actele banditești de compromitere a adversarului dacă nu chiar prin uciderea lui, sau măcar anihilarea lui prin acte de altă natură, care nu țin de politică decât prin asemănarea cu cea a incușilor ajunși conducători bolșevici, le confirmă că instinctul acesta demagogic este baza calităților pentru devenirea politicianului de astăzi. Și astfel, ne trezim cu oameni lipsiți de orice merit social făcând carieră, dar dovedindu-se incapabili de a se dedica nevoilor obștei și probându-și această incapacitate în timp, prin faptul că nu au realizat nimic altceva în funcțiile prin care au trecut, decât sforării mafiotice și provocări împotriva celor care le-au stat în cale. În condițiile în care multe țări de nivelul nostru rezolvă problemele ieftinirii încurajând micile inițiative negustorești să descopere tot mai multe surse de reducere a prețurilor, la noi se laudă unii edili cu faptul că au distrus buticurile care urăteau strada și favorizau economia subterană. Foarte bine. Dar din punctul de vedere al pungii cetățeanului, buticurile acelea aduceau mărfuri mai ieftine, așa că întrebarea cumpărătorului este: Ce-au pus în loc spre a fi marfă ieftină fără dezavantajele invocate. În politică îți faci datoria când crezi condiții noi, prospere pentru cetățean. Iar legile continuității te obligă ca, atunci când distrugi, să pui în loc ceva mai bun. Comunismul a pierit tocmai pentru că a făcut apologia distrugerii unor sisteme de existență fără a pune în loc ceva similar din punctul de vedere al nevoilor cetățeanului, ci doar pentru a instaura un sistem de dominare a lui. Astăzi, prin succesul unor demagogi care nu fac nimic pentru cetățean în funcțiile pe care le au, prin faptul că sunt răbdați birocrății care înrăiesc fiscalitatea, prin naivitatea de a vota promisiunile celui care a mințit nerealizându-și-le pe cele dinainte, se generalizează tipul de politician inefficient pentru populație care, cel mult, spre a-și da în gât adversarii, se poate lauda că n-a furat el; ca și cum așa ar fi un merit, iar faptul că ai ocupat o funcție degeaba nu este o vină.

Această situație îmi amintește de colegul meu Eugen Mandric în momentul când era judecat aspru și dat afară dintr-o funcție de la cinematografie. Judecătorul era Pompiliu Macovei, un om manierat, cult și sterp, ministru al culturii și președinte al arhitecților – carieră făcută altfel decât să fi realizat vreo operă mai însemnată de arhitectură. Și atunci, acceptându-și demiterea și recunoscându-și vina antiproletară de a fi chefliu, Mandric a cerut permisiunea, ca în fața condamnării la moarte, să-și exprime și o dorință. I s-a acordat acest drept iar el a spus că, în calitatea lui de bețiv care se mai ușurează pe ziduri, ar dori să vadă o operă de arhitectură a lui Pompiliu Macovei, ca s-o poată face acolo; dar, din păcate, trebuie mereu să se abțină pentru că nu găsește așa ceva.

Așa s-a întâmplat și în originala noastră democrație cu oameni ajunși în funcții foarte mari din funcții mai mici în care n-au făcut nimic. Adică nimic palpabil și de referință pentru binele cetățeanului, ci numai demagogice mafiotisme prin care și-au torpilat adversarii. Iată cum „rolul educativ al presei”, indus print-o asemenea publicistică fără Dumnezeu, a format rapid acea școală politică după ureche, cu politicieni specializați în bișnița democrației. Și astfel, fenomenul strict comercial al acestei prese pentru care lumea civilizată își are blindajele ei, adus pe terenul incert al unei țări de-abia salvate din mizeria sufletească a egalitarismului bolșevic unde problemele sociale se rezolvau prin turnătorii și acte polițiste, acest nărav a devenit școală politică iar demascarea, adică murdărirea cu invective a adversarului, un scop în sine fără vreo preocupare de a administra mai bine societatea, ci doar de a o administra cât mai mult în folosul tău, scoțându-l pe celălalt din competiție.

Dacă vrem să mai prindem șansa de a pași spre civilizație, să nu uităm că noi avem, mai mult decât alții, obligația de a uita asemenea năravuri fiindcă, la noi, ele se pot dezvolta pe terenul pernicios îngrășat cu toate reziduurile morale aduse de nenorocirea bolșevică!... Să nu ne luăm după faptul că se petrec „și la case mai mari”, pentru că acelea și-au pus la punct și metodele de decontaminare și 11 antiviruşii respectivi și chiar scutul defensiv de apărare a principiilor. Să nu credem că în țările respective

(de dincolo și dincoace de ocean dar, oricum, occidentale față de noi), pe parcursul timpului lung, de decenii întregi, în care ele au avut tot largul să-și perfecționeze democrația, nu s-au pus asemenea întrebări și nu s-au lansat asemenea alarme. Să nu uităm că democrația americană de astăzi nu s-a replămădit numai cu dans de majorete și demascări jechoase între politicieni, ci și cu o luptă consecventă împotriva gangsterilor care profitau tocmai de libertățile democratice spre a le întoarce împotriva oamenilor cinstiți; și cu lacrimile-râuri pentru sacrificiul lui Martin Luther King, transformate apoi în actul cetățenesc grav al încătușării Ku-Klux-Clanului și gestul bărbătesc al scoaterii din scenă a unui președinte, altfel merituos, cum a fost Nixon; zguduite apoi de întrebările existențiale în fața mafiotismului misterios al crimelor Kennedy și primind la timp lecția demascării unor șefi militari sau de servicii secrete care tentau să pună mâna pe putere !... *Democratizarea continuă* e un proces de zi cu zi supus unei teze la fel de sfinte precum cea a *Creației Continue* prin care Tielhard de Chardin sincronizează știința și religia afirmând că Lucrarea Domnului e continuă prin tot ceea ce face omul investit cu valoarea de uneltă a creației, creator la rândul-i ca și Creatorul său. În parlamentele acelor țări bine ancorate în democrație, se produc zi de zi perfecționări de viață democratică și se iau zi de zi măsuri de stopare a oricărei lunecări spre celulele bolnave ale vieții sociale. Tocmai recunoscându-se faptul că aceste celule bolnave există, contaminarea de ele trebuind a fi prevenită iar eradicarea lor urmărită într-un îndelung proces. Care se produce tocmai ca proces al aprofundării democrației până la asigurarea drepturilor totale ale fiecărei persoane în afirmarea publică și privată, nealterată de nici o exagerare extremistă sau ingerință fundamentalistă, neatacată de nici un interes egoist, de corupție, demagogie sau dispreț monopolist.

E un proces de democratizare mult mai profund și cu desfășurare permanentă. Cu totul altceva decât ce publică ziaristii de șantaj și decât ce arată paparazzii pândind să fure o imagine pe care am putea-o intitula: *"buze de politician cu păsărică goală"*, sau una de celebritate care se droghează, sau isteriile unei vedete căreia i s-a urcat la cap, sau capriciile unor degenerați moștenitori de regate adevărate sau regate financiare. Dacă privim numai istoria americană a ultimilor cincizeci de ani, constatăm limpede o voință națională de cizelare a democrației prin aprofundarea legilor ei, care se manifestă puternic în interiorul Statelor Unite, pe măsură ce necizelarea specific americană se răspândește în alte lumi. Iar, pentru omul politic occidental devine o rușine contactul cu o asemenea presă, în vreme ce la noi putem număra sute de politicieni a căror singură cultură democratică este lectura unor atari publicații și ale căror unice cunoștințe despre problemele dezvoltării comunitare provin din reclamele pe care le citesc tot în paginile acestora. De asta, asemenea așa ziși politicieni își și permit a înlocui competiția electorală cu scandalul, iar politicile de dezvoltare cu shoppingul. Pentru că doar la atâta se ridică învățătura lor despre democrație; ba, unii dintre ei chiar adăugând, ca o păstrare prin tradiție familială, șpaga mult cultivată de părinții lor cu funcții de partid și de stat sau mandatari ai acestora precum măcelarii, aprozariștii și alimentariștii care furau direct de la cetățean împărțindu-și apoi „plusprodusul” marxist cu organele de partid și de stat.

Dar pericolul și mai mare decât această incultură răuvoitoare la adresa preceptelor cu adevărat democratice este faptul că, la noi, ne existând nici un fel de anticorpi produși în favoarea democrației, nici un scut antidemagogie, nici o lege morală a promovării prin merit și nu prin sforărie, moștenind în plus toate sechelele celei mai oribile trădări demagogice a intereselor populare care a fost bolșevismul, la noi, deci, metisajul dintre practicile mahalagești din unele democrații și „învățătura” antiumanistă sădită de comunism, poate produce rezultate monstruoase. Pentru că bolșevismul, prin toate practicile lui de crimă socială exercitată cu dispreț față de majoritatea populației, ca și prin acei parveniți ai perfidiei și pânzei anti umane produse de generalizarea luptei de clasă în sprijinul dictaturii, ce s-au numit „vârfuri ale clasei muncitoare” în loc de buboale ale ei, a lăsat o rană adâncă pe sufletul simțirii noastre cetățenești. Un regim totalitarist și de înfomentare, susținut de o clasă de simbriași cu lefuri grase, completate și prin corupția de a lua cu jaPCA din bunul public, nu numai că a produs acel antiumanist cancer moral despre care vorbeam, dar a făcut rău țării și, în primul rând, inițiativei de afirmare prin greu efort propriu caracteristică țărănimii și muncitorimii ca motor al evoluției acestor pături. Prin șefi locali - slugi lingușitoare ale tiraniei personale și ale aparatului ei ultracentralizat, dar stăpâni răi și apucători față de cetățeni - s-au format acei criminali ai ingineriei genetice cărora aproape că le-a reușit extirparea spiritului de inițiativă al populației și urmăreau în continuare extirparea oricărei glande producătoare de opinie publică nedirijată de ei.

Pentru noi, așadar, care venim dintr-o asemenea lume, e foarte periculoasă contaminarea cu elementele de degenerescență a democrației occidentale, fiindcă, o dată altoite pe trunchiul strâmb lăsat de cancerul moral al bolșevismului, pot produce cele mai stranii îngemănări de pernicioase instincte perfide. Pentru terenul nostru spiritual încă nedecontaminat de mentalitățile abuzive, slugarnice, fățarnice, dictatoriale, amorale și a infectului paternalism distrugător al inițiativei proprii care duce omenirea înainte, semințele unor depravări de care nu duce lipsă nici lumea care a fost dintotdeauna liberă, ar putea produce încolțirea unor hibrizi de-a dreptul sufocanți. Pentru degradarea morală care și-a pus amprenta asupra a cel puțin trei generații prin sentimente de ură și invidie între oameni provocați a fi carieriști pentru ei și dușmănoși față de semenii, obligați de regim la ascunzișuri și fățarnicii enorme prin care își mascau egoismul și corupția, ca și pentru o întregă școală a parvenirii prin bigotism de partid la care cei formați învățaseră să-și disprețuiască semenii și erau gata să-l lovească într-o demascare publică numai pentru a-l anihila și a-i lua locul, ca și pentru tabloul înjositor al imaginii unor oameni importanți în stat, dispuși să facă și cu limba pantofii dictatorilor, numai ca să se mențină în onorurile aducătoare de profit, ca și pentru ascensiunea unor

nulități fie inculțe, fie culte dar răuvoitoare prin falsificarea culturii, numai datorită calităților de lingușire a tuturor hachițelor unor dictatori cu gândire primitivă, sau pentru generalizarea subterană a corupției de tip socialist, care cultiva hoția celor din comerț, închizând ochii dacă venitul era împărțit cu „organele”, sau pentru nerușinarea raportărilor triumfaliste care arătau creșterea uimitoare a producției în vreme ce noi muream de foame și creșterea nivelului de trai în vreme ce înghețam iernile, sau pentru toată demagogia și minciuna făcută tot mai pe față și coruperea în toate segmentele de morală acceptată tacit, pentru toate acestea, așadar, ținând seama de tot răul lor, dacă ne mai pretăm astăzi și la a importa mafiotismul, monopolismul și falsurile electorale practicate în anumite segmente ale lumii libere, unde-am ajunge ? !... Pornirile individualismului agresiv amestecate cu reziduurile colectivismului șnapan și distrugător de personalitate pot crea monștri !

Nu am loc aici pentru comentariul trist la ceea ce s-a dezvoltat în vara asta cu înarmarea clanurilor țigănești de la noi exact după modelul mafiot din filmele americane și omorurile produse din instinctele primitive dublate de mânia banilor necurați, tocmai sub egida acestei înarmări de care dispuneau atât de liber încât a trebuit modificată legea dreptului de port armă. Și nu am nici timp pentru a comenta această realitate în context cu cea americană pomenită mai sus, unde oficialitatea întâmpină chiar azi dificultăți tocmai în restricționarea acestui drept la pistol cu care s-a viciat mentalitatea multor generații de americani. Pentru noi, influența „occidentală” e notorie într-un asemenea caz.

Mă refer însă la cazuri mai generale unde e evident modul în care crima organizată, de care toată omenirea civilizată luptă să scape, își găsește teren tot mai prielnic în țările foste socialiste ? !... Nu e un adevăr pentru toată omenirea că mafia din Rusia și fostele țări acolite devine tot mai puternică îngemănându-se cu celelalte mafii ? !... Nu e clar ca lumina zilei că stările conflictuale pentru putere între anumite organisme democratice și rezolvarea certurilor pentru prioritatea puterilor în stat prin lovituri date de către una dintre ele, este apanajul țărilor de la periferia democrației ?... Și, atunci, cum de nu ne e rușine să fie și România pe o asemenea listă din pricina unor politicieni pe care nu avem tăria să-i aruncăm peste bord ? ! Dacă, la cultura lor democratică precară, nu-și dau seama ce struțo-cămilă perniciosă dictatorială s-ar putea naște din amestecul „omului nou de tip socialist” care mai dăinuie în noi, cu drojdia mafiotă a societăților capitaliste care duce spre extremism populiste, înseamnă că nu au ce căuta în mijlocul dorinței sincere de redresare pe care o manifestă și în care speră tot românul !... Pentru că, dacă se va continua un asemenea joc duplicitar de politici care îmbină populismul cu setea de putere, neglijând total din sfera politicii tocmai ceea ce este mai important, adică servirea cetățeanului prin realizări concrete și administrarea corectă a bunului comun național, vom ajunge la nevoia de a striga din nou „Ole-ole”.

O țară nu se guvernează prin acuze aduse altora; nici prin defecțiuni descoperite Constituției. Înțelepciunea democrației constă în a-ți-i atrage la gestionarea țării, făcând compromisurile de rigoare și obligându-i și pe ei la acestea, pe cei cu care te-ai luptat în campania electorală. Pentru că elementele de cavalerism în conlucrare sunt mai importante pentru realizări în folosul cetățeanului, iar adversariatele politice vor exista întotdeauna fără a avea cineva dreptul să le anihileze !

La fel și cu Constituția: O înaltă expertiză de putere legislativă poate găsi întotdeauna racile și în cea mai perfectă Constituție iar, dacă e grav, poate propune modificări. Înțelepciunea celui care are puterea executivă, însă, este să aplice Constituția în virtutea căreia a fost investit cu puterea respectivă, să găsească în articolele ei căile de aprofundare a democratismului, să ducă până în extremis realizarea tuturor prevederilor democratice din Lege și, doar după ce și-a terminat întreaga operă de folosire a acestora, atunci când are de făcut un lucru și mai democratic pentru care e într-adevăr nevoie de lărgirea cadrului, să îndrăznească a vorbi despre Constituție. Orice altă afirmație sau alt comportament față de **legea fundamentală pe care ești ales în primul rând ca s-o aplici și s-o aperi**, miros urât, produc un mare disconfort social punând țara sub tensiune și pun sub semnul întrebării capacitatea ta de politician de a gestiona, cu adevărat democratic, interesele țării și ale cetățenilor ei.

Eu nu cred și nimeni nu trebuie să creadă în conducătorul care, odată ales în baza unei legi vine cu dorința să o schimbe tocmai pe aceea, după ce, de fapt, a jurat pe ea să o respecte. Țasta e semn de deturnare de-a dreptul hitleristă. Democrațiile civilizate găsesc alte căi de perfecționare: acelea din domeniul evoluției coerente și armonioase, acelea făcute nepripit și cu mult respect pentru tradiție, acelea care garantează dezvoltarea constantă și continuă, acelea care nu zguduie omenirea clădind folosul unora pe nedreptățirea altora, ci o conduc lin, civilizată și stabil spre mai multă bunăstare și înțelegere. Ele au învățat din istorie să refuze gesturile agitate, provocatoare, care întrețin conflicte cu scopul demolării pseudorevoluționare a ceea ce a construit societatea respectivă. Orice gest de scandal și de nemulțumire față de lege făcut de un politician în folosul unor dorințe personale și cu accente de paranoia personală, avem dreptul să-l acuzăm a fi egoist și animat de perfid interes personal, cu scopul de a masca lipsa de interes pentru treburile publice ale țării. Și sunt convins că o asemenea mentalitate de om politic nu se poate naște decât prin hibridizarea a două rele: Lipsirea omului de spiritualitate prin reziduurile educației comuniste și vicierea a ceea ce a mai rămas bun în el prin mafiotismele învățate la periferia democrației.

Concluzia este că adevărata democratizare a societății se poate face numai prin modele bune, de politicieni chibzuiți și conștienți de rolul lor social întru progresul țării, atenți mai mult la aspirațiile acesteia decât la ale lor proprii sau chiar reușind să le includă pe ale lor în interesul general pentru care luptă. Recentele alegeri au subliniat la nivel local, în cazul unor primari a căror persoană se confundă cu

își manifestă blazarea prin absentism, confirmă faptul că ea se simte disprețuită de cei care o încăleacă politic, confirmă ruptura dintre sentimentele populației și agitația electorală produsă artificial, mai mult prin scandaluri, de niște politicieni avizi de putere dar nu și de cultură democratică, în stare să propună și absurdă soluție a obligativității votului, când democrația înseamnă că fiecare poate face exact ce vrea cu votul lui, adică să-l și arunce, să-l și anuleze, să-l și refuze, nu numai să li-l acorde lor prin metode coercitive.

Oamenii își simt acest drept și îl practică, tot așa cum se-nghesuie la vot acolo unde au interes să promoveze pe cineva, tocmai ca un refuz față de cei care au înțeles din democrația americană numai scandalurile și megalomania spectacolelor cu majorete care duc la datorii mari, exact cum în această perioadă este executată de giranți Doamna Clinton. Oamenii s-au săturat de demolări și la propriu și la figurat și vor să vadă ce pui în loc, nu ce gură mare ai ca să critici. Ba, cred că au început să se sature și de scandalul politic; spectacolul cu acte din ce în ce mai meschine nu-i mai amuză, iar votul lor este direcționat invers proporțional cu acuzele. Au început să simtă cum, de sub pospaiul nostru de guvernare democratică, de sub masca de surâzător lider *a l'americaine*, ies năravurile de lucrători de cadre, demascări de dușmani ai clasei muncitoare, jurăminte pe morala proletară până la anihilarea moralei creștine și incitări la ura de clasă, unelte, atribute și metode cu care făceau carieră activității partidului unic.

Și, atunci, pe bună dreptate își pun întrebarea: În situația în care toate aceste năravuri nu s-au eradicat, ci funcționează, unde vom ajunge dacă mai luăm și din năravurile pe care democrația americană le-a depășit, sau sperăm că tocmai le depășește?!... Unde mai ajungem, Dumnezeule, pe ce loc de pe harta subdezvoltaților lumii și la câtă distanță de regimurile unor poltroni dictatoriali precum Chavez sau Mugabe?!

5.6A UN FEL DE CONCLUZII

Nu mi-aș permite, față de întorsătura gravă pe care au luat-o aceste rânduri pornite la început cu ton glumeț, să fiu nepoliticos rămânând la un stil aluziv. Adică doar aluziv, neangajant decât printr-o oarecare transparență. Nu ar fi cavalierește dacă nu aș recunoaște că, fără aluzie, ci direct, m-am gândit uneori la Președintele actual al României care este Domnul Traian Băsescu. Cu tot pitorescul său simpatic!... Fiindcă eu nu subscriu decât rareori, foarte rareori, la grosolăniile cu care-l tratează o anumită parte a presei. Ba, mai mult: despre respectivele grosolănii nici măcar nu încerc să am o opinie de vreme ce, temperamental, acest popular om politic se consideră născut pentru a fi în conflict cu presa și a o face să provoace în mediul public românesc o asemenea atmosferă. E treaba lui, e vocația lui!... Neproductiva „sămânță de scandal”, ca și „libertinajele politice” pe care el și le permite (precum recenta vizită în Spania ca agent electoral al unui singur partid) crezând că ar putea face pe cineva să creadă că-i vorba de „sămânță de democrație” și de „libertăți politice”, nu constituie doar o diversionistă confuzie de termeni, ci îl și depreciază din ce în ce mai mult în ochii celor care au visat și visează la o adevărată democrație. Ca dovadă că cea mai convulsionată și mai puțin credincioasă oamenilor lui, dintre organizațiile județene ale P.D-L, este cea din Constanța - județ al său și natal și de lansare politică. Dar în care nu mai are credit, el navigând acum după electorat în munții Covasnei și Harghitei, poate cu speranța că, atunci când va fi debarcat de la Cotroceni, va rămâne președinte al iluzoriului ținut secuiesc...

Dar, iarăși nu ar fi cavalierește dacă nu aș sublinia că racilele personale ale Domniei Sale nu mi-ar produce nici a zecea parte din marea îngrijorare care mă face să scriu aceste rânduri. Pentru că Domnul Traian Băsescu este, în primul rând, o fire deschisă și sinceră chiar până la abuz de gesturi grobiene, a cărei franchețe lovește deseori foarte bine, demascând politicianismele altora, ceea ce constituie un dat cât se poate de pozitiv. Și mai am față de Domnia Sa multe alte motive de simpatie: Unul de când eram, ca orice puști constănțean, fanatic admirator al marinarilor; altul în calitate de iubitor al mării și visător la călătorii; de prieten al unora cu care și-a început el cariera politică; de nonconformist căruia îi place că președintele țării sale se poartă firesc în mulțime, are o viață normală în familie, la plimbare, la distracție, fără mofturi arogante sau complexate, fără ascunzișuri de tovarăș inoculat cu ștaiful perfid al moralei proletare; și chiar cu simpatia de om bătrân care am mirosit tendințele dictatoriale ascunse sub zâmbetul unui șef pe care el mi-a dat satisfacția că l-a răsturnat. Dar îl simpatizez mai ales prin faptul că și eu mă consider un om de bodegă și simt nevoia sinceră să-i înjur pe fățarnicii, pudibonzii, puritanii, complexații glandulari și alte specii fundamentaliste care iau în derâdere sincera noastră tradiție națională a sprituului cu prietenii, ca și cum ar fi mai sănătos să bei pe ascuns și pe nerăsuflăte. Nu i-am putut niciodată suferi pe acei tovarăși „de la partid” care-n ședințe false și scortoase judecau cu puritanism câte-un bețivan care-și spusese oful la cârciumă dându-i vot de blam, iar apoi, după exemplul „omului nou, sovietic” trăgeau pe-ascunselea la votcă, undeva, în magazia gestionarului, ca să nu-i vadă cetățenii normali din local. Cu timpul, toți gestionarii puși bine „cu partidul și cu organele”, improvizau pe atunci, care pe unde puteau, asemenea „separeuri” ca să facă tovarășilor plăcerea de a nu fi văzuți.

Din acest motiv declar solemn că statul la bodegă cu halba sau sprituul în față și prietenii de taclale în jur este o trăsătură umană de mare generalizare. O asemenea plăcere omenească n-o agreează doar frustrații, fățarnicii meschini și bolnavii de stomac; o condamnă fățarnic sau o ocolesc temători doar

nesociabilii cu caracter extrem de urât, neputincioșii cărora le face rău băutura, carieriştii ordinari care pozează-n austeri bând pe ascuns și canaliile care te pândesc spre a bârfi. Acești detractori nesinceri în fața sfântului nostru sprîț băut în aer liber și-n atmosfera gălăgioasă din dorința de manifestare a celor mai frumoase sentimente umane, care sunt cele de prietenie, acești impotenți invidioși care fug de sprîț pesemne tocmai pentru că ei nu-l pot bea cu măsură și găsesc motiv de acuză faptul că dansezi cu femeii, devenind ei suspecti de altceva, mi l-au făcut deosebit de simpatic pe Președinte, tocmai pentru că-și încearcă asupra lui atacurile abjecte. Evoc așadar asemenea argumente întru probarea prețurii mele pentru cum arată, din aceste puncte de vedere, personalitatea sa. Și chiar jur că nici a zecea parte din îngrijorarea care respiră din aceste rânduri nu e provocată de persoana sau gesturile Domniei Sale. Restul îngrijorării, marea parte a ei și a chinurilor pe care mi le provoacă, provin de la o categorie de politicieni și verosi și îngânfați și proști de cele mai multe ori, care nu stau nici la talpa Domnului Băsescu.

Așa că, numai din neșansa de a fi el astăzi omul din capul bucatelor, provine hazardul care pare a conduce aluziile mele către Domnia Sa. Fiindcă un Președinte avem și asupra lui sunt ațintiți ochii celor mai mulți !... El primește bobârnacele și acuzele chiar dacă reprezintă unul dintre exemplele mai puțin nocive !... Țasta e adevărul, așa că fac precizarea: Când ești la vârf, toată lumea-i cu ochii pe tine !... Avem exemplul și cu Casa regală, că tot unul e în fruntea ei. Unul care, din simbol al libertății pentru noi (vorbesc de cei ce, în 1946-1947, defilam purtând la butonieră chipul lui tăiat de pe monede ca să ne facem o insignă bine distinctă față de slugoii „glorioaselor armate eliberatoare”) a devenit astăzi un bătrân hrăpăreț, care și-a pierdut slujitorii credincioși din străinătate, când l-au văzut cum se lasă manipulat de elemente securiste.

Asta e realitatea; dar decăderea lui, de om reîmbogățit prin compromis, nu mă îndreptățește să-mi generalizez părerea la toate capetele fost sau actual încoronate, tot așa cum unele grosolării ale Președintelui Băsescu nu mă îndreptătesc să pun toată golănia care subminează viața noastră publică pe seama lui; și repet: Sunt mulți alții care s-au ridicat ca o spumă nefastă din convulsiile grave ale societății noastre vulgarizând-o, golănind-o și dându-i trăsături mafioate, tocmai prin preluarea din democrația americană doar a libertinajelor gangsteresti și nu a fondului ei civic de stabilitate și patriotism care, în ultimii patruzeci de ani a rezolvat una dintre cele mai grave probleme ale omenirii: **dușmănirea prin identități culturale diferite !**

Democrația americană este cea care, atunci când a fost amenințată de rasism, a început în lume eradicarea acestei dușmăniri fundamentaliste ce a condus și conduce la atâtea războaie și convulsii sociale. Ea a realizat prima antipodul stării conflictuale ce macină lumea de secole și dă prilej de ascensiune demagogică provocărilor extremiste. Pentru că, în ciuda acelor viciate libertinaje și caraghioase pungășii democratice care-i încântă pe pseudopoliticienii noștri, Statele Unite oferă omenirii un model de *democrație multiculturală* sau de *pluriculturalitate democratică*, sau de *democrație prin respect și adaptare culturală reciprocă*, sau cum am mai vrea să-i spunem; pentru că nu denumirea fenomenului contează, ci exemplul pentru adaptarea în alte zone cărora le-ar corespunde adâncindu-le democrația, tot așa cum Europa a oferit cândva parlamentarismul britanic sau federalismul elvețian și, astăzi, modelul comunitar bazat pe dreptul la demnitate umană.

Sunt, așadar, mulți care ar trebui să înțeleagă acest adevăr sau ar trebui reeducați în spiritul acestui adevăr (chiar cu forța !), pentru că el este esențial unei democrații. Dar mai ales cei de la vârf ar trebui să știe ce este adevărata democrație ! Modelul lor fiind mai influent, mai sugestiv și mai reprezentativ, ei trebuie neapărat să facă parte dintre cei care au înțeles, sau măcar au trecut cu succes examenul de reeducare în privința esențelor democratice.

Într-o țară unde persistă stigmatul urii pentru ceaușeștii care, după exemplu coreean, voiau să-și impună progenitura la continuitate în domnie, nu ai dreptul să vii să agresezi sentimentele sociale nici cu impunerea pe ușa din dos a unui principe morganatic, nici cu începutul de carieră al fetei tale tot la organizația de tineret din partidul tău. Într-o țară în care milioanele de țărani nu li s-au retrocedat bunurile de la colectivizare și au rămas în sapă de lemn pentru că au primit doar pământul, dar nu și contravaloarea atelajelor cu care îl lucrau, a vitelor pe care le creșteau și a bunului comun pe care îl foloseau, adică islazurile, bălțile și pășunile comunale, nu vii tu să ceri retrocedări în integritate, când tălpii ei i s-a retrocedat în realitate doar o treime din ce a avut fiind, prin aceasta, pusă în imposibilitate de a se redresa. Într-o țară încă oripilată de regimul polițist bolșevic, nu-ți poți permite ca Președinte să arăți pe față, și prin salariile acordate diferențiat și prin participarea la adunările lor, că dai atenție mai mare unor instituții cu care poți face represiune și agențiilor secrete cu care poți controla societatea, decât celor firești ale dezvoltării spre bunăstare, care par că nu te interesează. Într-o țară sătulă de sechelele partidului unic, nu arăți chiar pe față că vrei neapărat partid prezidențial, favorizându-l fără rezerve și transmițându-i indicații; iar acum, când se vede cum acest partid a beneficiat de fonduri întregite față de altele, nici măcar nu le spui să se astâmpere cu această nerușinată cheltuială pentru propaganda lor. Tot așa cum, într-o țară care așteaptă rezolvarea atîtor probleme sociale ale populației care nu are încă o stare decentă și ale tineretului care nu are încă un învățământ corespunzător spre a se realiza, ai obligația să mai stăvilești niște pretenții nobiliare asupra unor drepturi provenite din feudalism, impunând oarecari limite de bun simț social atîta vreme cât țara încă n-a găsit soluții suficiente pentru minimumul de trai al cetățeanului de rând și al locuitorilor ei dintotdeauna. Și, în fine, reajungem la tema noastră: Într-o țară cu o societate spălată la creier cu zoaiile marxist-leninist-staliniste ale urii de clasă și alungării copiilor de la șansa de a învăța pentru că părinții lor au fost chiaburi, într-o experiență de înfometare, deasupra căreia se auzeau raportări demagogice triumfaliste, pe de o parte nu-l mai inciți pe Blaga să-i spună maturului Oprescu realizat prin faptele sale proprii că ar trebui exclus din democrație pentru ce au făcut înaintașii săi iar,

pe de alta, ai bunul simț să ascunzi exemplul unor alegeri anterioare de oameni care doar au dat cu gura fără să lase în urmă realizări concrete, dacă vrei să nu repeți și tu exemplul triumfalist al ceaușeștilor.

Asta înseamnă decădere morală, iar decăderea vârfului prezintă riscul de a se vedea mai bine și mai repede. Dar, apropo de vârful, s-ar putea întreba cineva de ce îi tot conjug pe cei doi, de ce îi alătur, de ce îi asemui pe acești oameni când unul e doar un penibil interesat la avantaje personale în fața democrației pe care noi ne-am câștigat-o fără el, în vreme ce celălalt este slujitorul și propulsorul unei democrații penibile?... Răspunsul e simplu: Pentru că ăștia sunt vârfulurile noastre și cu ei defilăm; ei prezintă cel mai mare pericol de a deveni modele negative: Președintele și-a făcut partid, ex-regele și-a făcut camarilă; președintele și-a serbat un an de la triumful împotriva celor 322, ex-regele și-a făcut nuntă de diamant și, uite-așa, o ducem într-o veselie salutând de la balcon poporul flămând!... Ba, lucrurile au mers chiar mai departe: A început Președintele să ceară din nou o altă Constituție care să-i asigure mai bine setea de putere, au venit imediat și niște fasolite cercuri regaliste care cer schimbarea Constituției, dacă nu din setea de putere, măcar din foamea pentru o putere din care să poată să ronțăie.

Ambele tabere de dușmani ai actualei Constituții au neobrăzarea de a cere schimbarea ei nu pentru vreo perfecționare a marelui democratism care este separarea puterilor în stat, ci pentru simpla și meschina întărire a puterii lor, scop care nu poate produce la nivel de țară decât huiduieli. În ceea ce mă privește, eu mi-am spus chiar mai înainte părerea despre cei care vor să schimbe Constituția: Cum îi aud, cum le miroso intențiile nefaste și adresa jugului pe care vor să ni-l pună mai bine. Cine se plânge de Constituție fără să fi muncit a pune în valoare măcar jumătate din deschiderile pe care, chiar dacă nu e perfectă, ea le oferă pentru realizarea bunăstării populației, cine crăcnește în fața ei fără să fi făcut efortul de a aplica tot ce are ea bun, este nu numai suspect de ascunse interese personale, ci de-a dreptul un atentator la condiția democrației noastre!

Așa că îngrijorarea mea persistă grav. Persistă, oricât de convins aș fi că vârful nu cade din vina lui, ci prin putreziciunea structurii de dedesubt care îl susține interpunându-se între el și bază; persistă, oricâtă speranța că demnitatea umană își face loc ne-ar trezi sincer ultimul gest al domnului Blaga – refuzul său de a nu-și da demisia de onoare așa cum îl îndemnau mentorii direcți și cei din umbră, care i-au finanțat campania cu o sumă de trei ori mai mare decât la oricare alt partid. Acest refuz este un act frumos de bărbăție, care poate da o notă bună și partidului lui, dar care încă nu poate să-mi stingă îngrijorarea ce mă conduce spre tristul gând din titlu. Gând care mă face să exclam: Să nu ne facem încă iluzii că arătăm altfel!... După experiența alegerilor locale și dinaintea alegerilor parlamentare, ambele în anul acesta, noi românii arătăm încă prea amărâți, dacă dăm jos de pe noi hainele de second hand pe care le poartă unii și hainele de firmă cu care se afișează alții. Adică, dacă le dăm jos și rămânem în pielea goală, așa cum ne-ar lăsa cei care ne-au condus până acuma, de când și-au găsit scăpătații rost să ne reprezinte pretinzând averi și demagogii rost să ne conducă pentru a-și face averi!

5 iulie 2008